

H A B E R L E R

Profesör Arnold J. Toynbee'nin Konferansları

İstanbul Üniversitesiyle Ankara Üniversitesinde ikişer konferans vermek üzere Hükümetimizce Londra'dan davet edilen tanınmış İngiliz tarihçisi ve mütefekkir Prof. Arnold J. Toynbee, Ankara Üniversitesinde, 3 ve 5 Kasım 1948 tarihlerinde iki mühim konferans vermiştir. Modern Türkiye Tarihine dair birçok eserleri ve etüdları ile tanınmış olan Profesör Toynbee, Dünya Tarihine ait birçok yeni görüşleri ihtiva eden *A Study of History* adıyla 6 ciltlik çok mühim eserinden sonra Avrupa ve Amerika tarihçileri arasında büyük bir şöhret kazanmıştır. Profesör Toynbee, tarihi gelişmeleri ayrı milletler kadrosundan ziyade, büyük kültürler câması içinde incelemek ve ona göre dünya tarihinin sentezini yapmak metoduna bağlı kalmaktadır. Nitekim Ankara'da verdiği iki konferansında bu görüşü ifade etmiştir. "Tarihin ışığı altında zamanımız," adını taşıyan bu konferanslarda şu mevzuulara temas edilmiştir: Giriş; Amerika ve Rusya tarafından Avrupa'nın cüceleştirilmesi; dünya siyasi birliği tahakkununun muhtelif yolları; dünyanın garplileştirilmesi; teknik, manevi kıymetleri tehdit ediyor.

Sayın Profesör Toynbee'nin konferansları Fakültemizde büyük ilgi ile takibedilmiş ve tarihçiler

arasında derin yankılar uyandırmıştır. İstanbul'da ve Ankara'da verilen konferansların İngilizce aslı ile Türkçe tercümelerinin bastırılması kararlaştırılmıştır.

Prof. Persson'un konferansları

Upsala Üniversitesi profesörlerinden Axel Persson, Fakültemizde geçen yıl Milâs civarında Labranda'da başlamış olan İsveç kazısı hakkında iki konferans vermiştir.

Bu konferanslarla Prof. Persson meydana çıkarılan büyük mimari eserlerini projeksiyonla göstermiştir. Bu arada Zeus mabedine ait kalıntıların elde edilmesi büyük bir önemi haizdir. Hafriyatta elde edilen kitabeye göre bu yapı, Hekatomnos'un oğlu İdrieus, yani Mausolos'un küçük kardeşi tarafından M.Ö. 351-344 senelerinde yaptırılmıştır. Prof. Persson, meydana çıkardığı bu mabedin Söke'nin yakınındaki eski Priene şehrinde Büyük İskender'in verdiği para ile ikmal edilmiş olan Athene mabedini ve Bodrum'daki dünyanın yedi büyük harikasından biri olan meşhur mezar âbidesi Mausoleion'ı inşa etmiş olan Ptheos tarafından yapılmış olduğu kanâatındadır. Her üç eserin mimari detaylarındaki özellikler bu düşünceyi destekliyecek durumdadır. Şimdiye kadar A ve B adlarını taşıyan yapıları Persson rahiplere ait evler veya bir çeşit klüp binaları olarak kabul etmektedir.

İsveç hafriyatının önemi, buradaki çift taraflı balta taşıyan Zeus'a ait kültürün öneminden ileri gelmektedir. Bir taraftan eski Girit medeniyetine kadar giden, bir taraftan da eski dervişlerin Teberlerine kadar gelen çift taraflı balta sembolü, din tarihi bakımından da enteresan bir konudur. Hafriyatta bulunan ve bir tablet üzerinde Karia yazısını ihtiva eden yazılı vesika da bilhassa önemlidir.

Prof. Albert Gabriel'in "Bursa üzerine,, konferansları

Yurdumuzdaki Selçuk eserleri üzerinde yaptığı tedkikatla büyük bir şöret kazanmış olan Collège de France Profesörlerinden ve İstanbul'daki Fransız Arkeoloji Enstitüsü Müdürü A.Gabriel, Fakültemizde 9 ve 10 Mayıs 1949 tarihlerinde iki konferans vermiştir.

Rhodos, Bodrum ve Likya (Lykia)'nın çeşitli şehirlerinde Ortaçağ şatolarını tedkik eden ve Sivas, Kayseri, Amasya, Tokat gibi Orta Anadolu; Diyarbakır, Mardin ve Ahlat gibi doğu Anadolu şehirlerinde de Selçuk eserlerini monumental ciltler halinde neşretmiş olan Gabriel, uzun senelerden beri osmanlı mimârîsi üzerinde de çalışmaktadır.

"Bursa hakkında,, verdiği konferanslarda bu çalışmalarının ilk neticeleri hakkında fikir edinmek mümkün olmuştur. Yurdumuz kültürüne ettiği büyük hizmetinden dolayı

Profesörler Kurulu tarafından Fakültemiz Fahri Profesörlüğüne seçilen A. Gabriel'in verdiği konferanslarla ilgili bir yazısı yakında dergimizde neşredilecektir.

Yeni Profesörlerimiz

Fakültemiz Profesörler Kurulunun 26. IV. 1949 tarihli oturumunda Hititoloji Doçenti Dr. Sedat Alp Hititoloji Profesörlüğüne, Arkeoloji Doçenti Dr. Ekrem Akurgal aynı kürsü Profesörlüğüne seçilmişler ve tayinleri Senatoca uygun görülerek bu husustaki kararname yüksek tasta dıke iktiran etmiştir.

Diğer konferanslar

1. Collège de France Profesörlerinden Louis Robert "Batı Anadolu'da eski şehirler,, mevzuunda 3 ve 5 Kasım 1948 tarihlerinde iki konferans yermiştir. Bu konferansların birer özeti Dergimizin geçen sayısında ver lmiştir.

2. Collège de France Profesörlerinden Claude Schaffer "Malatya'daki fransız hafriyatı,, hakkında 5 Kasım 1948 de konuşmuştur.

Habitosyon

Her yıl olduğu gibi 1948 yılında yapılan doçentlik imithanlarında fakültemizden aşağıda bölümleri, adları ve tezlerinin konuları yazılı arkadaşlar başarı göstererek Üniversite doçenti unvanını kazanmışlardır:

Bölüm	Adı ve soyadı	Tezin konusu
	Dr. Mebrure Tosun	Mezopotamya mühür sanatında eski Babil üslubu,,.
Sümeroloji	Dr. Kemal Balkan..	"Kas dili araştırmaları,,.

Bölüm	Adı ve soyadı	Tezin konusu
	Dr. Emin Bilgiç	"Çivi yazılı hukuki-iktisadi kaynaklar, bunlara göre borç ve ödünç münasebetleri,,
Klâsik Filoloji	Dr. Samim Sinan - oğlu	Romalılarda "antiquitas,, mefhumu.
Arkeoloji	Dr. Nimet Özgüç . . .	"Etilerde hayvan biçimli ve tasvirli kaplar,,
Tarih	Dr. Mehmet Altay Köymen	"Büyük Selçuklu imparatorluğu tarihi çerçevesi içinde Sancar'ın meliklik devri,,
Coğrafya	Dr. Cevat Gürsoy . .	"Turhal şeker fabrikası pancar ekim alanı,,

Tayinler

Habilitasyonunu Macaristanda yapmış olan ve Üniversiteler arası kurulca Doçentliği tasdik edilmiş bulunan Dr. Hasan Erem Türk Dili ve Edebiyatı bölümü Doçentliğine tayin edilmiştir.

Peşte Üniversit esindedoktorasını yaparak yurda dönmüş olan Dr. Şerif Baştav Hungaroloji bölümü Öğretim görevliliğine tayin edilmiştir.

Habilitasyonlarını Fakültemizde yapmış olan Doçentlerden: Dr. Mehmet Altay Köymen, Genel Türk Tarihi Kürsüsü; Dr. Emin Bilgiç — Sümeroloji Kürsüsü; Dr. Kemal Balkan yine Sümeroloji Kürsüsü Eylemli

Doçentliklerine tayin edilmişlerdir.

Türk lehceleri okutmanı Abdülkadir İnan, yine Türk lehceleri öğretim görevliliğine tayin edilmiştir.

Okutman Reşad Nuri Darago'dan açılan Fransız Dili ve Edebiyatı okutmanlığına B. Yusuf Tavat;

Rus Dili ve Edebiyatı okutmanlığına Bn. Fevziye Sultanzade tayin edilmişlerdir.

Asistanlık İmtihanları Neticeleri

Asistanlık imtihanlarında başarı gösterip Fakültemize alınan asistanların adları ve alındıkları bölümler aşağıda gösterilmiştir:

Adı ve Soyadı

Ahmet Uysal
Nilüfer Gürsoy
Yusuf Boysal
Hasibe Mazıoğlu
Zeynep Korkmaz
Şevkiye İnalçık
Tahsin Yazıcı
Bahaettin Ögel
Nebahat Ökdem
Belma Çakmur
Kadriye Tansu

Bölümü

İngiliz Dili ve Edebiyatı
Klâsik Filoloji
Arkeoloji
Türk Dili ve Edebiyatı
Türk Dili ve Edebiyatı
Klâsik Şark Dilleri
Klâsik Şark Dilleri
Genel Türk Tarihi ve Eski Çağlar
Fransız Dili ve Edebiyatı
Alman Dili ve Edebiyatı
Sümeroloji